СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „СТОПАНСКО УПРАВЛЕНИЕ“

ПРОГРАМА ЗА КАНДИДАТ-ДОКТОРАНТСКИ ИЗПИТ

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 3.7. АДМИНИСТРАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ
ДОКТОРСКА ПРОГРАМА „СТОПАНСКО УПРАВЛЕНИЕ“
(обучение в редовна и задочна форма)

Програмата е приета и утвърдена на заседание на Катедра „Стопанско управление“
Протокол № 394 / 09.12.2025
Приета и утвърдена от Факултетния съвет на Стопанския факултет
Протокол № 14 / 16.12.2025
Влиза в сила от 01.01.2026 година

Допълнителни документи, които задължително се подават при кандидатстване:

1. **Мотивационно писмо за участие в конкурса** в рамките на около 2-3 стр., с което кандидатът представя своите академични интереси и силни страни, намерения и цели при кандидатстването за докторантура в ДП „Стопанско управление“.
2. **Писмена аналитична или научна разработка на кандидата** от максимум 25 страници, писана по-рано и по друг повод, която може да бъде курсов проект, глава/ част от дипломна работа или магистърска теза, както и научна публикация.

Конкурсна процедура:

Писмен конкурсен изпит. По време на писмения конкурсен изпит се разработва изследователски проект в рамките на предложените тематични полета в областта на управлението. Целта на писмената разработка е да се представи изследователската тема, по която кандидат-докторантът желае да работи, като се акцентира на следните въпроси:

- Актуалност на изследването
- Обект и предмет на изследването
- Цел(и) на изследването
- Основни задачи
- Подходи и методи на изследване
- Изследователска теза и основни хипотези на изследването
- Възможни ограничения на изследването
- Очаквани резултати и потенциален научен принос на дисертацията

Устен конкурсен изпит. Дискусия по представения изследователски проект и останалите писмени документи. По време на писмения и устния изпит кандидатите трябва да демонстрират, че ползват свободно основните концепции от посочената литература в избраното направление.

ТЕМАТИЧЕН ОБХВАТ НА ПИСМЕНИЯ КОНКУРСЕН ИЗПИТ

1. Съвременно развитие на управленските идеи и организационно развитие

1) Организационно-структурни идеи. Корпоративен реинженеринг
2) Организационни мрежи
3) Концепцията „Учеща организация“
4) Организационна промяна и организационно развитие
5) Геймификация и изкуствен интелект в управлението и в обучението по управление

Препоръчителна литература:

- Бънкова, А. (2013). Управление на организациите и организационните мрежи, Университетско издателство „Св. Климент Охридски”, С.
- Давидков, Ц. (2024) Игри в обучението („Пътеводител на университетския стопаджия“) – Pedagogika - Pedagogy, volume 96, number 9s, 2024, 94 – 107.
- Кръстева, Н. & Потебня, А. (2023). Геймификация и психология на потребителското поведение. Авангард Прима, С.
- Drucker, P.F. (1974). Management: Tasks, responsibilities, practices, Harper & Row.
- Hammer, M. & Champy, J. (2009). Reengineering the corporation: Manifesto for business revolution (Revised & updated ed.), Harper Business.
- Mintzberg, H. (1973). The nature of managerial work, Harper & Row.
- Poole, M.S., & Van de Ven, A.H. (Eds.). (2021). The Oxford handbook of organizational change and innovation (2nd ed.), Oxford University Press.
- Robbins, S.P. & Coulter, M. (2022). Management (15th ed.), Pearson.
- Rothwell, W.J., Stavros, J.M. & Sullivan, R.L. (Eds.). (2016). Practicing Organization Development: Leading Transformation and Change (4th ed.), John Wiley and Sons.
- Senge, P.M. (2006). The fifth discipline: The art and practice of the learning organization (Rev. ed.), Doubleday.
- Wren, D.A. & Bedeian, A.G. (2020). The Evolution of Management Thought. (8th ed.), John Wiley & Sons.

2. Стратегическо управление

1) Формулиране на стратегия – мисия, визия, цели и ценности. Анализ на външната и вътрешната среда – системен подход и работа със заинтересовани страни
2) Видове стратегии, стратегическо предимство, стратегическо вземане на решения
3) Стратегическото управление в условия на несигурност и кризи
4) Международни бизнес стратегии и глобална конкурентоспособност
5) Устойчиво управление и корпоративна отговорност
6) Управление на общите блага. Видове общи блага – природни, дигитални, културни, социални. Аналитична рамка и контекст. Институции и многоизмерен анализ.

Препоръчителна литература:

- Acemoglu, D. & Robinson, J. A. (2013). Why nations fail: The origins of power, prosperity, and poverty. Crown Currency.
- Arend, R.J. (2024). Uncertainty in strategic decision making: Analysis, categorization, causation and resolution, Springer.
- Hitt, M.A., Ireland, R.D. & Hoskisson, R.E. (2023). Strategic management: Concepts and cases: Competitiveness and globalization (14th ed.), Cengage Learning.
- Holt, D. (2012). Managing uncertainty: Strategies for surviving and thriving in turbulent times, Hoboken, NJ: Wiley.
- Mintzberg, H., Ahlstrand, B. & Lampel, J. (1998). Strategy Safari: A Guided Tour Through the Wilds of Strategic Management.

- Ostrom, E. (1990). Governing the commons: The evolution of institutions for collective action. Cambridge university press.
- Porter. M. (1990). The Competitive Advantage of Nations.
- Porter, M.E. & Kramer, M.R. (2011). Creating Shared Value, Harvard Business Review.
- Scott, W. 2008. Institutions and organizations: Ideas and interests: Sage Publications, Inc.

3. Управление на човешките ресурси и организационно поведение

1) Управление на човешките ресурси в условия на глобализация / мултикултурна среда / дигитализация / внедряване на изкуствен интелект
2) Съвременни стратегически проблеми, предизвикателства и добри практики при осъществяване на основни функции в рамките на УЧР
3) Мотивация и ангажираност на служителите. Привличане и развитие на таланти
4) Лидерство и бизнес етика
5) Управление на комуникациите и вътрешноорганизационните взаимодействия
6) Управление на конфликти и кризи

Препоръчителна литература:

- Ведър, О. (2014) Управление на човешките ресурси. УИ „Св. Климент Охридски“[1]
- Михайлова, И. (2021) Конфликти в организацията и тяхното управление. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“.
- Шопов, Д., Атанасова, М. (2009). Управление на човешките ресурси. Част 1. Изд. Тракия-М, С.
- Armstrong, M. (1993 … 2014) Armstrong's Handbook of Human Resource Management Practice, Kogan Page, London[2]
- Dessler, G. (1994 … 2017) Human Resource Management, Pearson[3]
- Bowie, N. E. (Ed.). (2021). Ethical theory and business (10th ed.). Cambridge University Press.
- Northouse, P. G. (2021). Leadership: Theory and practice (9th ed.). SAGE Publications.
- Rahim, M. A. (2023). Managing Conflict in Organizations. Routledge, New York
- Robbins, S. P. & Judge, T. A. (2013), Organizational Behavior, 15th Ed.

4. Маркетинг

1) Стратегически решения в маркетинга
2) Маркетингов микс. Продуктова политика. Комуникационен микс
3) Продуктов жизнен цикъл. Пазарно позициониране
4) Дигитален маркетинг

Препоръчителна литература:

- Кръстева Н. (2013). Съвременен маркетинг, том 1, Издателство Авангард прима, С.
- Кръстева Н. (2013). Съвременен маркетинг, том 2, Издателство Авангард прима, С.
- Кръстева Н. и др. (2019). Дигитален маркетинг. Въведение, том 1, Авангард Прима, С.
- Кръстева Н. и др. (2019) Дигитален маркетинг. Стратегическо планиране на дигиталния маркетинг, том 2, Авангард Прима, С,
- Кръстева Н. и др. (2019). Дигитален маркетинг - изкуствен интелект и потребителско поведение, Том 3, Авангард Прима, С.

[1] (https://www.researchgate.net/publication/312147614_UPRAVLENIE_NA_COVESKITE_RESURSI_ucebnik)

[2] https://www.advisory21.com.mt/wp-content/uploads/2022/11/Armstrongs-Handbook-of-Human-Resource-Management-Practice-11th-edition.pdf

[3] https://www.advisory21.com.mt/wp-content/uploads/2022/11/Human-Resource-Management-by-Gary-Dessler-15th-ed.pdf

5. Управление на иновациите, предприемачество и интелектуална собственост

1) Видове предприемачество. Фигурата на предприемача. Предприемачески екип
2) Предприемачески процес. Среда за развитие на предприемачеството
3) Управление и развитие на малки и средни предприятия и фамилни фирми
4) Създаване на нови продукти и управление на иновациите
5) Интелектуална собственост и технологичен трансфер
6) Управление на културното наследство

Препоръчителна литература:

- Борисов, Б., Борисова, Вл. (2015). Интелектуална собственост в индустрията, селското стопанство, културата, дигиталната среда и компютърните системи, бизнеса с традиционни знания, баланса на фирмата като дълготрайни нематериални активи. София: УНСС.
- Владимиров, Ж. (2023). Културното наследство като ресурс за местно развитие, Университетско издателство „Св. Климент Охридски", С.
- Йорданова, Д. (2018). „Управление и унаследяване на фамилен бизнес", АСТАРТА, П.
- Cerisola, S. (2019). Cultural heritage, Creativity and Economic development, Cheltenham, UK, Edward Elgar.
- Kuratko, D. F. (2024). Entrepreneurship: Theory, process, practice. 12th Edition. Boston: Cengage learning.
- Meadows, D. H., Meadows, D. L., Randers, J., & Behrens III, W. W. (1972). The limits to growth. Universe Books.
- Neck, H.M., Neck, C.P. & Murray, E.L. (2019). Entrepreneurship: the practice and mindset. SAGE Publications, Incorporated.
- Rogers, E. M. (2003). Diffusion of innovations (5th ed.). Free Press.
- Schilling, M. (2010). Strategic Management of Technological Innovation. McGraw-Hill Irwin, 3ed.
- Tidd, J., & Bessant, J. R. (2020). Managing innovation: integrating technological, market and organizational change. John Wiley & Sons.

6. Национални и организационни култури

1) Културни парадигми и подходи в изследването на организациите и управлението
2) Културни детерминанти на организационното поведение
3) Културни детерминанти на иновациите и предприемаческото поведение
4) Изследвания върху доверието в контекста на управлението и организационното поведение

Препоръчителна литература:

- Давидков, Ц. (2010). Ценности на забогатяване: предприемачите в България през периода 1991 – 2004 г. УИ „Св. Климент Охридски, С.
- Давидков, Ц. (2019).Изследвания върху културите. Културни ориентири на управлението. С., СУ – СтФ.
- Камерън, К., Куин, Р. (2012). Диагностика и промяна на организационната култура, Класика и стил, С.
- Паунов, М. (2020). Българското (не)доверие – ценности и социално доверие на българите в европейски контекст. Издателски комплекс на УНСС, С.
- Сотирова, Д. (2025). Норми и нюанси: организационната етика и дигиталното общуване в кроскултурен контекст, Фабер С.
- Търнър, Ч. Х. & Тромпернаарс, А. (1995). Седемте култури на капитализма. „Тедина", В.
- Фърнам, Е. (2013) Индивидуалните различия на работното място, Изток – Запад, С.
- Хофстеде, Х. (2001). Култури и организации: софтуер на ума. „Класика и стил", С.
- Хофстеде, Х., Хофстеде, Х.Я. & Минков, М. (2020). Култури и организации: софтуер на ума (трето преработено и допълнено издание). Класика и Стил, С.
- Hofstede, G.H., (2001). Culture's consequences: comparing values, behaviors, institutions, and organizations across nations, 2nd ed. Sage Publications, Thousand Oaks, Calif.